

Palautettava tehtävä 6

June 1, 2025

1 Tehtävä 6: Kokonaishedelmällisyysluku ja kuvaukset

Tässä notebookissa: 1. Määritetään vuosilista (1776–2024) ja JSON-stat2-payload PX-Web-pyyntöön. 2. Luodaan funktio `fetch_pxweb_data(url, payload)`, joka hakee JSON-stat2-datan ja muuntaa sen DataFrameksi. 3. Haetaan kokonaishedelmällisyysluvut (tfr) vuosilta 1776–2024 ja näytetään DataFramen yläosa (top 10 riviä) sekä rivien kokonaismäärä. 4. Piirretään ja tallennetaan kolme kuvaajaa: - Viivakuvaaja (line plot) hedelmällisyysluvun kehityksestä 1776–2024. - Pylväskaavio (bar plot) vuosien 2015–2024 hedelmällisyysluvuista. - Ympyrädiagrammi (pie chart) hedelmällisyysluvun osuuksista neljään vuosisatakuormaan jaetaan: 18., 19., 20. ja 21. vuosisata.

1.1 1) Kirjastojen tuonti ja muuttujien määrittely

Tuodaan tarvittavat kirjastot (`requests`, `pandas`, `matplotlib.pyplot`, `sys`, `json`), määritellään PX-WEB-URL, vuosilista `all_years` ja JSON-stat2-payload.

```
[14]: import requests
import pandas as pd
import matplotlib.pyplot as plt
import sys
import json

# 1) WORKING PX-WEB URL
PXWEB_URL = (
    "https://pxdata.stat.fi/PxWeb/api/v1/fi/StatFin/"
    "synt/statfin_synt_pxt_12dt.px"
)

# 2) Vuosilista 1776-2024 (täsmälleen metadata-kuvauksen mukaisesti)
all_years = [
    "1776", "1777", "1778", "1779", "1780", "1781", "1782", "1783", "1784", "1785", "1786", "1787", "1788",
    "1792", "1793", "1794", "1795", "1796", "1797", "1798", "1799", "1800", "1801", "1802", "1803", "1804",
    "1808", "1809", "1810", "1811", "1812", "1813", "1814", "1815", "1816", "1817", "1818", "1819", "1820",
    "1824", "1825", "1826", "1827", "1828", "1829", "1830", "1831", "1832", "1833", "1834", "1835", "1836",
```

```

    ↪ "1840", "1841", "1842", "1843", "1844", "1845", "1846", "1847", "1848", "1849", "1850", "1851", "1852",
    ↪ "1856", "1857", "1858", "1859", "1860", "1861", "1862", "1863", "1864", "1865", "1866", "1867", "1868",
    ↪ "1872", "1873", "1874", "1875", "1876", "1877", "1878", "1879", "1880", "1881", "1882", "1883", "1884",
    ↪ "1888", "1889", "1890", "1891", "1892", "1893", "1894", "1895", "1896", "1897", "1898", "1899", "1900",
    ↪ "1904", "1905", "1906", "1907", "1908", "1909", "1910", "1911", "1912", "1913", "1914", "1915", "1916",
    ↪ "1920", "1921", "1922", "1923", "1924", "1925", "1926", "1927", "1928", "1929", "1930", "1931", "1932",
    ↪ "1936", "1937", "1938", "1939", "1940", "1941", "1942", "1943", "1944", "1945", "1946", "1947", "1948",
    ↪ "1952", "1953", "1954", "1955", "1956", "1957", "1958", "1959", "1960", "1961", "1962", "1963", "1964",
    ↪ "1968", "1969", "1970", "1971", "1972", "1973", "1974", "1975", "1976", "1977", "1978", "1979", "1980",
    ↪ "1984", "1985", "1986", "1987", "1988", "1989", "1990", "1991", "1992", "1993", "1994", "1995", "1996",
    ↪ "2000", "2001", "2002", "2003", "2004", "2005", "2006", "2007", "2008", "2009", "2010", "2011", "2012",
    ↪ "2016", "2017", "2018", "2019", "2020", "2021", "2022", "2023", "2024"
  ]
]

```

3) JSON-stat2 Payload: haetaan kaikki vuodet ja Tiedot='tfr'

```

query_payload = {
  "query": [
    {
      "code": "Vuosi",
      "selection": {
        "filter": "item",
        "values": all_years
      }
    },
    {
      "code": "Tiedot",
      "selection": {
        "filter": "item",
        "values": ["tfr"]
      }
    }
  ],
  "response": {
    "format": "json-stat2"
  }
}

```

```
}
```

1.2 2) Funktio fetch_pxweb_data

Määritellään funktio, joka lähettää POST-pyynnön PX-WEB-URL:iin, purkaa JSON-stat2-datan ja palauttaa pandas DataFrame:n sarakkeilla ['Year', 'Indicator', 'FertilityRate'].

```
[15]: def fetch_pxweb_data(url: str, payload: dict) -> pd.DataFrame:
    """
    Lähettää POST-pyynnön PXWEB_URL:iin JSON-stat2-payloadilla.
    Purkaa saadun JSON-data rakenteen ja muuntaa sen DataFrame:ksi,
    jossa sarakkeet ['Year', 'Indicator', 'FertilityRate'].
    """
    try:
        resp = requests.post(url, json=payload, timeout=30)
        resp.raise_for_status()
    except requests.RequestException as e:
        if hasattr(e, "response") and e.response is not None:
            print("\n=== RESPONSE TEXT ===\n", e.response.text, file=sys.stderr)
        print("ERROR: Failed to fetch data:", e, file=sys.stderr)
        sys.exit(1)

    text = resp.text.strip()
    if len(text) == 0:
        print("\n=== RESPONSE WAS EMPTY ===\n", file=sys.stderr)
        sys.exit(1)

    try:
        json_data = resp.json()
    except ValueError:
        print("\n=== RESPONSE IS NOT JSON (raw text below) ===\n", text,
        ↪file=sys.stderr)
        sys.exit(1)

    # JSON-stat2 voi olla sisällä avaimessa "dataset" tai olla suoraan
    ↪top-tason objektina
    if "dataset" in json_data:
        ds = json_data["dataset"]
    elif json_data.get("class") == "dataset":
        ds = json_data
    else:
        print(
            "\n=== JSON did not contain 'dataset' nor class='dataset'. Full
            ↪JSON: ===\n",
            json.dumps(json_data, ensure_ascii=False, indent=2),
            file=sys.stderr
```

```

    )
    sys.exit(1)

    dims = ds["dimension"]
    # dims.keys() pitäisi olla {'Vuosi', 'Tiedot', 'value'}
    dim_keys = [k for k in dims.keys() if k != "value"] # esim. ↪
    ↪ ['Vuosi', 'Tiedot']

    # 1) Jokaisen dimension "index"-lista:
    index_lists = [dims[key]["category"]["index"] for key in dim_keys]

    # 2) MultiIndex kartesiolaisesta tulostaulusta:
    mindex = pd.MultiIndex.from_product(index_lists, names=dim_keys)

    # 3) Tasoitettu "value"-lista
    values = ds["value"]

    # 4) DataFrame rakentaminen ja uudelleennimeäminen:
    df = pd.DataFrame({"Value": values}, index=mindex).reset_index()
    df = df.rename(columns={
        "Vuosi": "Year",
        "Tiedot": "Indicator",
        "Value": "FertilityRate"
    })

    return df

```

1.3 3) Haetaan data ja näytetään top 10 riviä

Kutsutaan `fetch_pxweb_data`, tulostetaan DataFramen 10 ensimmäistä riviä ja rivien kokonaismäärä.

```

[16]: df_fertility = fetch_pxweb_data(PXWEB_URL, query_payload)

# Näytetään vain 10 ensimmäistä riviä ja rivien kokonaismäärä
pd.set_option("display.max_rows", 10)
pd.set_option("display.max_columns", None)

print("=== Sample of the Fertility DataFrame (Top 10 rows) ===\n")
df_fertility.head(10)

```

=== Sample of the Fertility DataFrame (Top 10 rows) ===

```

[16]:   Year Indicator  FertilityRate
0  1776         tfr           5.42
1  1777         tfr           5.51
2  1778         tfr           5.82

```

3	1779	tfr	5.91
4	1780	tfr	5.71
5	1781	tfr	5.17
6	1782	tfr	5.74
7	1783	tfr	5.42
8	1784	tfr	5.79
9	1785	tfr	5.39

```
[17]: print(f"\n(total rows returned = {len(df_fertility)})")
```

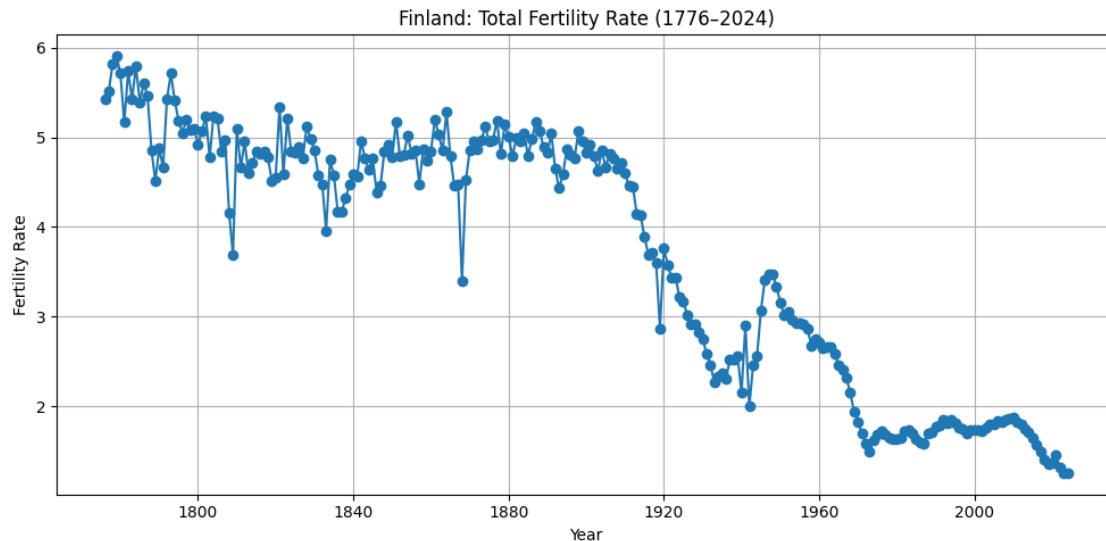
```
(total rows returned = 249)
```

1.4 4) Viivakuvaaja (Line plot): Hedelmällisyysluvun kehitys 1776–2024

Muutetaan Year-sarake aikatyypiksi ja piirretään ajan funktiona. Kuvaaja tallennetaan tiedostoon fertility_rate_trend_line.png.

```
[18]: # Kopioidaan ja järjestetään data aikajärjestykseen
df_line = df_fertility.copy()
df_line["Year_dt"] = pd.to_datetime(df_line["Year"], format="%Y")
df_line = df_line.sort_values("Year_dt")

plt.figure(figsize=(10, 5))
plt.plot(
    df_line["Year_dt"],
    df_line["FertilityRate"],
    marker="o",
    linestyle="--"
)
plt.title("Finland: Total Fertility Rate (1776-2024)")
plt.xlabel("Year")
plt.ylabel("Fertility Rate")
plt.grid(True)
plt.tight_layout()
plt.savefig("fertility_rate_trend_line.png")
plt.show()
```

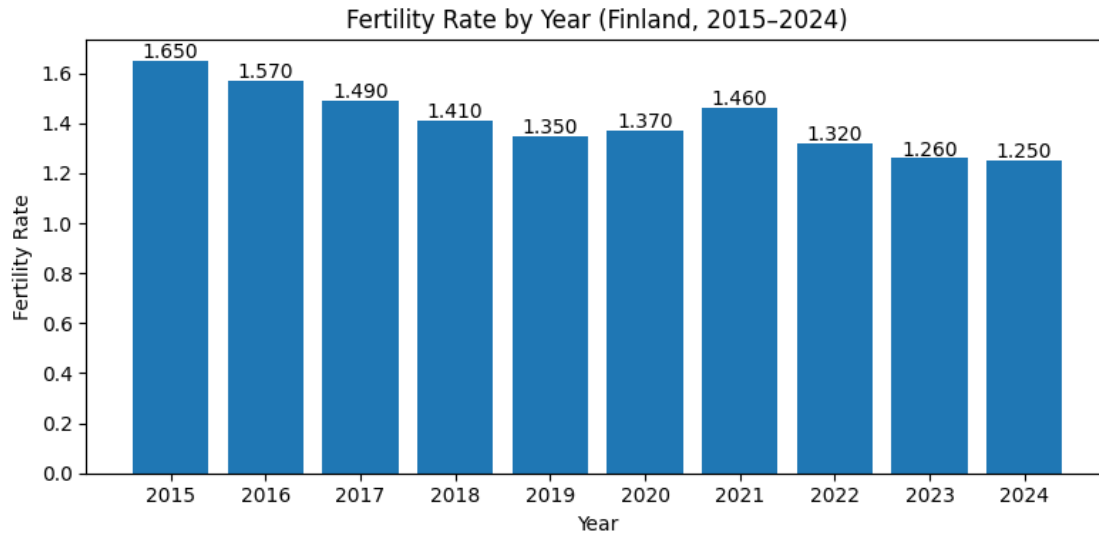

1.5 5) Pylväskaavio (Bar plot): Vuodet 2015–2024

Suodatetaan DataFrame vuodet 2015–2024 ja piirretään pylväskaavio, jossa arvojen päälle tulee lukuarvo. Kuvaaja tallennetaan tiedostoon `fertility_rate_by_year_bar.png`.

```
[19]: years_subset = [str(y) for y in range(2015, 2025)]
df_bar = df_fertility[df_fertility["Year"].isin(years_subset)]

plt.figure(figsize=(8, 4))
plt.bar(df_bar["Year"], df_bar["FertilityRate"])
plt.title("Fertility Rate by Year (Finland, 2015-2024)")
plt.xlabel("Year")
plt.ylabel("Fertility Rate")
for i, val in enumerate(df_bar["FertilityRate"]):
    plt.text(i, val + 0.01, f"{val:.3f}", ha="center")
plt.tight_layout()
plt.savefig("fertility_rate_by_year_bar.png")
plt.show()
```


1.6 6) Ympyrädiagrammi (Pie chart): Hedelmällisyysluvut vuosisadoittain

Lasketaan hedelmällisyyslukujen summat neljälle aikakaudelle: - 18. vuosisata (1776–1799) - 19. vuosisata (1800–1899) - 20. vuosisata (1900–1999) - 21. vuosisata (2000–2024)

Näytetään osuudet ympyrädiagrammina ja tallennetaan kuva tiedostoon `fertility_rate_century_buckets_pie.png`.

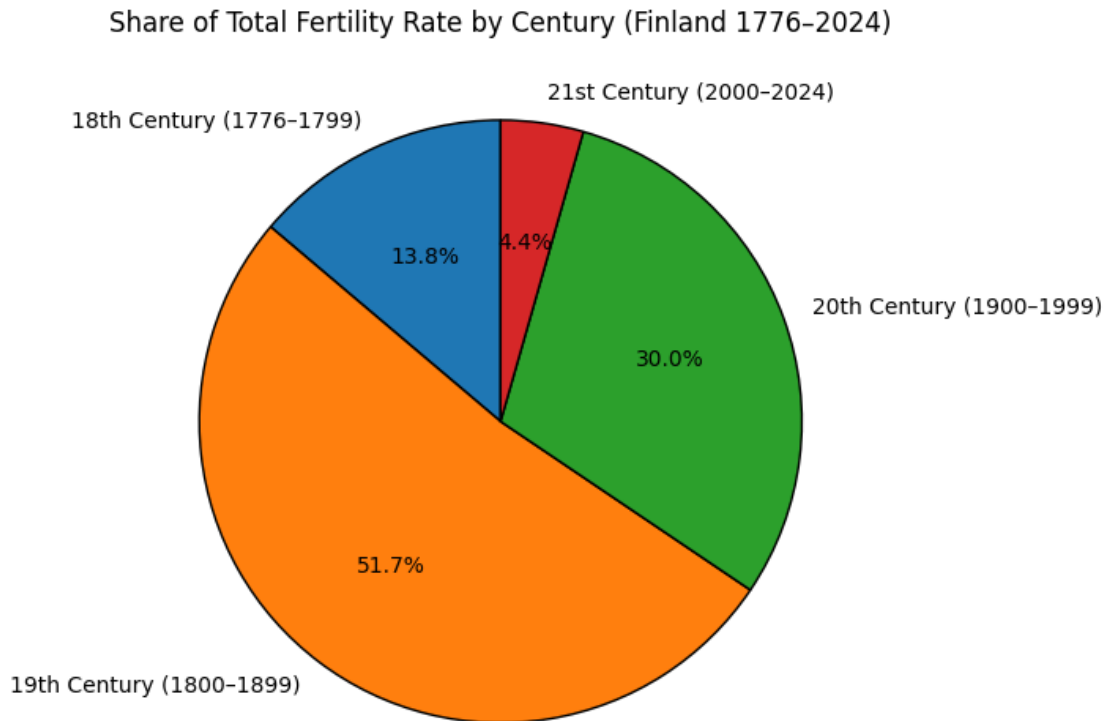
```
[20]: buckets = {
    "18th Century (1776-1799)": [str(y) for y in range(1776, 1800)],
    "19th Century (1800-1899)": [str(y) for y in range(1800, 1900)],
    "20th Century (1900-1999)": [str(y) for y in range(1900, 2000)],
    "21st Century (2000-2024)": [str(y) for y in range(2000, 2025)]
}
bucket_sums = []
bucket_labels = []
for label, years_list in buckets.items():
    mask = df_fertility["Year"].isin(years_list)
    total_for_bucket = df_fertility.loc[mask, "FertilityRate"].sum()
    bucket_sums.append(total_for_bucket)
    bucket_labels.append(label)

plt.figure(figsize=(7, 7))
plt.pie(
    bucket_sums,
    labels=bucket_labels,
    autopct="%1.1f%%",
    startangle=90,
    wedgeprops={"edgecolor": "k"}
)
```

```

)
plt.title("Share of Total Fertility Rate by Century (Finland 1776-2024)")
plt.tight_layout()
plt.savefig("fertility_rate_century_buckets_pie.png")
plt.show()

```


2 Yhteenveto

Jupyter-notebookissa: - Määritellään vuosilista 1776–2024 ja JSON-stat2-payload PX-Web-pyyntöön. - Luodaan funktio `fetch_pxweb_data`, joka hakee JSON-stat2-datan ja muuntaa sen DataFrameksi sarakkeilla `Year`, `Indicator`, `FertilityRate`. - Haetaan hedelmällisyysluvut vuodelta 1776–2024, näytetään DataFrame'n top 10 riviä ja rivien kokonaismäärä. - Piirretään ja tallennetaan: 1. Viivakuvaaja (line plot) 1776–2024 hedelmällisyysluvuista. 2. Pylväskaavio (bar plot) vuodet 2015–2024. 3. Ympyrädiagrammi (pie chart) summista neljällä aikakaudella (18.–21. vuosisata). - Kaikki kuvaajat tallentuvat tiedostoiksi: - `fertility_rate_trend_line.png` - `fertility_rate_by_year_bar.png` - `fertility_rate_century_buckets_pie.png`